

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoP/12/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3513210122
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3513210122.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Emílie Zimovej a sudcov JUDr. Gabriely Janákovkej a Mgr. Zuzany Holúbkovej vo veci starostlivosti súdu o mal. R. M., nar. XX.XX.XXXX, dieťa rodičov dieťa rodičov U. K., bytom V. pod V., B. rad XXX, zast. JUDr. Adrienu Vysudilovou, advokátkou v Trnave, Paulínska 15/A a P. M., bytom B. XXX, zast. JUDr. Máriou Trylčovou, advokátkou v Senici, J. Kráľa 738/12, dieťa v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, za účasti Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom, v konaní o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 04. decembra 2015 č.k. 9P/91/2015-153, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku o výživnom mení tak, že otcovi ukladá povinnosť prispievať na výživu mal. R. mesačne sumou 200 eur počnúc dňom 04.12.2015.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej sa maloletá zveruje do osobnej starostlivosti matky s tým, že zastupovať a spravovať majetok maloletej v bežných veciach budú obaja rodičia. Zároveň upravil styk otca s maloletou tak, že otec sa bude s maloletou každý nepárny týždeň od piatka 18:00 hod. do nedele do 17:00 hod., vždy od 01.07. od 09:00 hod. do 15.07. do 17:00 hod. a od 15.08. od 09:00 hod. do 31.08. do 17:00 hod., pričom počas letných prázdnin neplatí úprava styku podľa bodu a/, ďalej počas zimných školských prázdnin v párnom roku od 23.12. od 9:00 hod. do 25.12. do 19:00 hod. a v nepárnom roku od 26.12. od 9:00 hod. do 31.12. do 19:00 hod. s tým, že otec dieťa prevezme a odovzdá v mieste bydliska matky. Zároveň uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej mesačne sumou 250 eur počnúc dňom 02.10.2013, a to vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred k rukám matky maloletej. Nedoplatok na zročnom výživnom za dobu od 02.10.2013 do 04.12.2015 neurčil. Svoje rozhodnutie odôvodnil konštatovaním, že rodičia maloletej žili do septembra 2013 v spoločnej domácnosti, následne sa otec maloletej odsťahoval ku svojim rodičom. Od tejto doby k obnoveniu spoluzitia nedošlo. Matka s maloletou zostali bývať v byte otca maloletej z dôvodu, aby maloletá mohla naďalej navštevovať materskú školu v Senici. Od septembra 2013 do júna 2014 uhrádzal otec maloletej všetky náklady na bývanie, v júni byt predal za cenu 35.000 eur a matka sa spolu s maloletou odsťahovali do Brezovej pod Bradlom. Citoval ust. § 36 a § 24, § 62 a § 75 Zákona o rodine. Výrok o výživnom odôvodnil tým, že maloletá má 5 rokov, navštevuje materskú školu, platí tak stravné v materskej škole, navštevuje výtvarný krúžok, chodí jazdiť na koni. Matka maloletej bola v období do augusta 2013 poberateľkou rodičovského príspevku, od septembra 2013 až do marca 2015 bola nezamestnaná, nepoberala žiadne sociálne dávky. Od marca 2015 je zamestnaná s priemerným mesačným zárobkom vrátane daňového bonusu vo výške 370,83 eur. Má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k dieťaťu narodenému v r. 2006, na ktorú poberá výživné vo výške 132,78 eur mesačne. Žije v spoločnej domácnosti s oboma dcérami a matkou, ktorej podľa vlastného vyjadrenia prispieva na domácnosť sumou 50 eur mesačne. Otec maloletej je živnostníkom, podľa daňového priznania

je jeho mesačný príjem po odpočítaní výdavkov vo výške cca 620 eur mesačne. Žije v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi od septembra 2013, ktorým podľa vlastného vyjadrenia prispieva na domácnosť 100 eur mesačne. Stavia svojpomocne dom, spláca úver vo výške 247 eur mesačne. V júni 2014 byt predal za cenu 35.000 eur, pričom časť prostriedkov použil podľa vlastného vyjadrenia na stavbu domu, časť poukázal matke ako akési vyrovnanie. Konštatoval, že náklady maloletej sú bežné, zodpovedajúce deťom v jej veku. V súčasnosti nevyhnutnými výdavkami je platba nákladov na stravovanie v materskej škole, náklady na bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienu záujmy. Matka maloletej má pomerne nízky príjem, z ktorého nie je schopná uspokojovať potreby maloletej v celom rozsahu, a to i pri zohľadnení skutočnosti, že má tiež ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Otec maloletej podniká. Konštatoval, že jeho príjem je nepochybne vyšší ako deklaroval pred súdom, a to už aj s ohľadom na tvrdené výdavky, keď spláca úver vo výške 247 eur, prispieva rodičom vo výške 100 eur, výživné platí v rôznych výškach, napr. 100 eur, 350 až 600 eur a dokonca v období od januára 2014 do marca 2014 poskytoval matke maloletej platobnú kartu, z ktorej vyberala sumu cca 600 eur mesačne. Je tak zrejmé, že z deklarovaného príjmu by takéto plnenia poskytovať nemohol. Za rozhodujúcu však bral skutočnosť, aké sú potreby dieťaťa a s prihliadnutím na to, aby dieťa malo životnú úroveň svojich rodičov. Pri zohľadnení všetkých bežných výdavkov považoval za zrejmé, že náklady na dieťa vo veku 5 rokov sa pohybujú vo výške 300 eur mesačne. Matka maloletej je pritom zo svojho príjmu schopná podieľať sa na výžive dieťaťa sumou cca 50 eur mesačne, čo zohľadňuje aj jej osobnú starostlivosť o dieťa, ktorú je rovnako možné vyjadriť finančne. Zohľadnil aj tú skutočnosť, že otec maloletej sa riadne na starostlivosti o dieťa podieľa, uspokojuje potreby dieťaťa aj iným spôsobom, keď kupuje dcére potrebné oblečenie a obuv. Počiatok vyživovacej povinnosti určil od 02.10.2013, keďže je zrejmé, že rodičia maloletej nežili v tomto období v spoločnej domácnosti a spoločne neuspokojovali potreby maloletej, v dôsledku čoho by vznikla povinnosť zaplatiť výživné za obdobie od 02.10.2013 do 04.12.2015 vo výške 6.491,94 eur, avšak súd dlh na výživnom neurčil, keďže je zrejmé, že výživné v tejto výške bolo zo strany otca maloletej zaplatené.

Proti rozsudku podal v zákonnej lehote prostredníctvom svojej právnej zástupkyne odvolanie otec maloletej, ktorý navrhol jeho zmenu tak, že mu bude uložené prispievať na výživu maloletej sumou 140 eur mesačne. V odvolaní zdôrazňoval, že jeho príjem je 620 eur mesačne, čo bolo preukázané listinnými dôkazmi, iný príjem nemá. S ohľadom na takýto príjem potom považoval výživné vo výške 250 eur za neprimerané. Poukazoval na tú skutočnosť, že na výživu maloletej slúžia aj rodinné prídavky v sume 23,52 eur. Záver súdu o tom, že výdavky na odôvodnené potreby maloletej sú 300 eur mesačne, považoval za nesprávny s tým, že takéto výdavky neboli preukázané, ide o 5 ročné dieťa, pričom sumu 300 eur nemá v mnohých prípadoch ani vysokoškolák. Ďalej uviedol, že prispieval na výživu maloletej v minulosti vysokými sumami, a to najmä po tom, keď predal byt. Následne ich potreboval investovať do stavby rodinného domu, ale aj tak značnú časť dostal pre dcéru, aby jej umožnil podieľať sa na jeho dočasne lepšej životnej úrovni. Otec zamestnáva štyroch pracovníkov, ktorým platí za ich prácu odmenu. V Rakúsku, kde pracujú je striktné dodržiavaný zákon o subdodávateľstve, ktorý stanovuje, že na zákazke sa môžu spolu podieľať maximálne traja subdodávatelia, preto otec zastrešuje ďalších štyroch pracovníkov, nakoľko ovláda zo všetkých najlepšie nemecký jazyk. Hmotný majetok, ktorý využíva na podnikanie je náradie. Má dve 12 ročné autá, ktoré používa na prepravu. Namietal aj príjem matky vo výške minimálnej mzdy s ohľadom na to, že pracuje na vedúcej pozícii a môže si nájsť lepšie platenú prácu. Rozsudok okresného súdu považoval za prekvapivý, keďže súdy pri stanovení výšky vyživovacej povinnosti vychádzajú z predpokladu, že mladšiemu dieťaťu, pokiaľ nemá špeciálne potreby prináleží nižšie výživné ako staršiemu dieťaťu a berú do úvahy skutočnosť, že vekom dieťaťa sa jeho potreby zvyšujú. V rozhodovacej činnosti prvostupňových súdov sa takmer bez výnimky stretávajú s tvrdením, že všetky vyživovacie povinnosti by mali byť stanovené do hranice 20 až 25% čistého príjmu rodiča. V napadnutom rozsudku sa však takéto hľadisko nezohľadňuje. Matka poberá na staršiu dcéru výživné v sume 132,70 eur, a teda medzi výživným na staršiu a mladšiu dcéru je výrazný nepomer, pričom aj pre staršiu dcéru hoci k nej nemá vyživovaciu povinnosť otec maloletej R. zakupuje potrebné veci. Zdôraznil, že otec svojou osobnou starostlivosťou maloletých a kupovaním vecí umožňuje podieľať sa dcére na svojej životnej úrovni, ktorá skutočnosť by mala byť zohľadnená aj vo výške vyživovacej povinnosti.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť s tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojho otca, a preto určené výživné považuje za primerané.

Matka vo vyjadrení, ktoré podala prostredníctvom svojej právnej zástupkyne navrhla rozsudok okresného súdu potvrdiť. Poukázala na to, že otec súdu predložil len daňové priznanie bez zákonných príloh, a preto výdavky a príjmy nebolo možné zistiť, a to najmä či otec má skutočne výdavok na mzdy, teda či má štyroch zamestnancov a výdavky, ktoré uvádza na dve motorové vozidlá sú oprávneným daňovým výdavkom. Podľa jej zistenia otec v rámci živnosti v r. 2013 nemal žiadnych zamestnancov. Ak používal dve motorové vozidlá pre seba i v tomto roku je nesporné, že skutočné výdavky a uplatnené výdavky nie sú v súlade.

Poukázala na to, že otec vo svojej výpovedi na pojednávaní súdu prvého stupňa uviedol, že na svojom firemnom účte má sumu cca 20.000 eur, ďalej má hmotný majetok náradie v hodnote 7.000 až 8.000 eur, a teda jeho firemný majetok má hodnotu minimálne 28.000 eur. Za logický považovala fakt, že pokiaľ by sám otec zarábala v Rakúsku len 600 eur mesačne nemohol by mať vlastný trojizbový byt, dva automobily, 20.000 eur na firemnom účte a staval nadštandardný rodinný dom so štyrmi obytnými miestnosťami. Aj počas ich spolužitia bol taký životný štandard domácnosti, ktorý nemohol byť pokrytý príjmom 600 eur. Pokiaľ ide o príjem matky, tak po rodičovskej dovolenke jej nebola ponúknutá žiadna práca, je riadne evidovaná na úrade práce, nemala nárok na žiadnu podporu v nezamestnanosti, má strojársku priemyslovku, a preto vykonáva prácu, ktorá jej bola ponúknutá. Pokiaľ ide o výdavky a potreby dieťaťa, tak pod oprávnenými výdavkami je mienené právo dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni rodičov, a teda pokiaľ otec má nadštandardnú životnú úroveň v majetkovej časti, najmä pokiaľ ide o stavbu rodinného domu a motorové vozidlá, má sa aj jeho dieťa podieľať na takejto životnej úrovni. Výdavkami dieťaťa je aj jeho podieľanie sa na nákladoch na bývanie, a to i pri maloletom dieťati, pričom matka nemá zabezpečené vlastné bývanie a zo svojho príjmu momentálne nemôže prispievať matke. Za nezodpovedajúce považovala prirovnanie o štandarde percentuálneho vyjadrenia sa čistého príjmu rodiča, nakoľko rozhodne toto nie je mienené na zhodu so zákonom, pretože nezohľadňuje majetkové pomery v zmysle Zákona o rodine.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. v medziach odvolania, t. j. vo výroku o výživnom a zistil, že v tejto napadnutej časti je potrebné rozsudok okresného súdu zmeniť podľa § 220 O.s.p.. Rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu.

Kritériá pre určenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom sú upravené v ust. § 62 Zák. o rodine, ktorú súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku aj cituje a rovnako ust. § 75 Zákona o rodine, ktoré stanovuje, že pri určení výživného súd prihliada jednak na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

V prejednávanej veci odvolací súd preskúmaním zistil, že súd prvého stupňa prihliadal na odôvodnené potreby maloletého dieťaťa s tým, že vzhľadom na jeho vek aj zo strany matky je uhrádzanie týchto potrieb vyvážené osobnou starostlivosťou, pričom príjem matky je taký, že môže prispievať na potreby dieťaťa sumou 50 eur mesačne. Pokiaľ ide o výšku odôvodnených potrieb dieťaťa, tak nedá sa stotožniť tvrdením odvolateľa o tom, že by sa striktno výška potrieb mala odlišovať podľa veku tak, že vyšším výživným by rodičia mali platiť len na deti študujúce na strednej, prípadne vysokej škole. Odôvodnené potreby je však vždy nevyhnutné posudzovať vo vzťahu k schopnostiam a možnostiam povinnej osoby.

V prejednávanej veci je nepochybné, že matka maloletej nemá vlastné bývanie, v dôsledku čoho sa medzi uspokojovanie potrieb dieťaťa považuje aj príspevok na bývanie, ktoré matka musí zabezpečovať. Rovnako aj všetky odôvodnené potreby dieťaťa je potrebné posudzovať podľa zásady, že dieťa sa má podieľať na životnej úrovni rodičov.

Pokiaľ ide o možnosti a schopnosti otca, je zrejmé, že súd prvého stupňa pomery deklarované otcom v daňovom priznaní vyhodnotil vo vzájomnej súvislosti so zistením jeho všetkých ďalších majetkových pomerov, čo je pri určovaní výživného nevyhnutné. Zistil tak aj v danom prípade, že otec maloletej sa rozhodol zlepšiť si bytový štandard výstavbou rodinného domu, vlastní motorové vozidlá a aj majetok firmy i keď nie vysokej hodnoty.

Pri skúmaní všetkých zákonom stanovených predpokladov pre určenie výšky výživného nie je zanedbateľná tá skutočnosť, že otec maloletej sa podieľa na výchove maloletej, čo je zrejmé aj z uzavretej dohody o úprave styku, trávi s maloletou časť prázdnin a nepochybné jej zakupuje darčeky,

ktoré nie sú len príležitostné, prípadne minimálnej hodnoty, ale predstavujú aj veci uspokojujúce čiastočne jej potreby.

Práve pri zohľadnení týchto zákonných kritérií nie je možné akceptovať stanovisko, podľa ktorého by výška výživného mala predstavovať určitú pevnú percentuálnu časť príjmu povinného rodiča, ale je potrebné zvážiť všetky okolnosti týkajúce sa ako potrieb oprávnenej osoby, tak aj možnosti a schopnosti povinnej osoby s prihliadnutím na jeho majetkové pomery a postoje k uspokojovaniu potrieb oprávnenej osoby.

Po zvážení týchto všetkých okolností v danom prípade odvolací súd považuje aj vzhľadom na vek dieťaťa, kde sa v blízkej budúcnosti predpokladá nárast odôvodnených potrieb s nástupom do povinnej školskej dochádzky za primerané výživné od otca vo výške 200 eur mesačne. Výživné v takejto výške zohľadní potreby maloletej vo vzťahu k možnostiam a schopnostiam otca ako aj jeho osobným a majetkovým pomerom.

Pokiaľ ide o počiatok plnenia vyživovacej povinnosti, tak súd vychádzajúc z ust. § 65, podľa ktorého ak rodičia mal. dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli dohodu o výške výživného, prípadne ak rodičia spolu žijú a jeden z nich vyživovaciu povinnosť voči mal. dieťaťu dobrovoľne neplní, je potrebné vychádzať zo skutočnosti, že vyživovacia povinnosť otca voči mal. dieťaťu bola plnená do dňa rozhodovania súdu prvého stupňa, čo konštatuje aj výrokom, že nedoplatok na zročnom výživnom neurčuje, pretože výživné bolo uhradené jednak finančným plnením vo výške 5.050 eur, ďalej platením nákladov na bývanie a zakupovaním potrieb pre dieťa tak počiatok plnenia vyživovacej povinnosti vo výške 200 eur mesačne, ktoré má otec poukazovať na maloletú vždy do 15. dňa vopred k rukám matky maloletej sa má týkať len výživného od doby rozhodnutia súdu prvého stupňa. Do rozhodnutia súdu prvého stupňa totiž otec platil výživné podľa dohody s matkou, prípadne podľa vlastného uváženia, ale tak, že nemožno konštatovať, že jeho vyživovacia povinnosť v tomto období nebola čo i len čiastočne splnená. Počiatok plnenia vyživovacej povinnosti bol preto krajským súdom stanovený na 04.12.2015.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.